

Nr 170.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändringar i lagen den 4 oktober 1940 (nr 851) med vissa bestämmelser om livförsäkring m. m. vid krig; given Stockholms slott den 14 mars 1941.

Under åberopande av bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till lag angående ändringar i lagen den 4 oktober 1940 (nr 851) med vissa bestämmelser om livförsäkring m. m. vid krig.

GUSTAF.

Herman Eriksson.

Förslag

till

Lag

angående ändringar i lagen den 4 oktober 1940 (nr 851) med vissa bestämmelser om livförsäkring m. m. vid krig.

Härigenom förordnas dels, att 1 och 9 §§ lagen den 4 oktober 1940 med vissa bestämmelser om livförsäkring m. m. vid krig skola erhålla ändrad lydelse på sätt av det följande framgår, dels ock att tre nya paragrafer, betecknade 13 a, 14 a och 15 a, av den lydelse nedan angives skola införas i lagen:

1 §.

Denna lag — — — livförsäkringen upphör.

Å livränteförsäkring för livsfall äger lagen tillämpning i den mån Konungen med stöd av vad där stadgas meddelar särskilda föreskrifter i fråga om sådan försäkring.

Vad i — — — om försäkringsrörelse.

9 §.

Fastställande av — — — från upphörandet.

Utan hinder — — — denna del.

13 a §.

I fråga om kapital- eller livränteförsäkring för dödsfall eller livränteförsäkring för livsfall, som meddelats i förening med invaliditetsförsäkring, äger Konungen föreskriva, att försäkringarna såväl vid bestämmande av försäkringsgivarens tillskott enligt 6 § som vid nedsättning enligt 11 § och 13 § sista stycket skola betraktas såsom en enda försäkring.

Har invaliditetsförsäkringen meddelats av annan försäkringsgivare än den, hos vilken kapital- eller livränteförsäkringen tagits, må genom avtal mellan försäkringsgivarna, vilket godkännes av försäkringsinspektionen, bestämmas att vad i första stycket är stadgat skall gälla i fråga om försäkringarna.

14 a §.

Vid fastställande enligt 13 § första stycket av den överkostnad som belöper å försäkringsgivares bestånd av äldre försäkringar må utjämning beträffande kostnaden för inträffade krigsdödsfall och fall av krigsinvaliditet ske mellan nämnda försäkringsbestånd och försäkringsgivarens bestånd av andra försäkringar.

Utjämning beträffande sådan kostnad må även ske mellan olika försäkringsgivare, vilka därom träffat avtal.

15 a §.

Har försäkringsgivare enligt grunder, som Konungen fastställt för andra än äldre försäkringar, skyldighet att bidra till täckande av kostnaden för krigsdödsfall och fall av krigsinvaliditet, skall vad i 14 § stadgas äga motsvarande tillämpning.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningsamling.

*Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:ts
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 28 februari 1941.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, ERIKSSON, BERGQUIST, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER.

Efter gemensam beredning med chefen för justitiedepartementet anmäler chefen för handelsdepartementet, statsrådet Domö, fråga om *vissa ändringar i och tillägg till gällande lagstiftning om livförsäkring m. m. vid krig.*

Föredraganden anför:

I proposition den 19 augusti 1940 (nr 23) förelade Kungl. Maj:ts riksdagen till antagande förslag till lag med vissa bestämmelser om livförsäkring m. m. vid krig. Sedan riksdagen antagit förslaget (skr. nr 30), utfärdades den 4 oktober 1940 lag i ämnet (nr 851). Lagen trädde i kraft den 5 oktober 1940.

Huvudsyftet med nämnda lag är att bereda försäkringskydd åt krigsdeltagare på grund av äldre försäkringar, oaktat i försäkringsavtalen annorlunda överenskommits. Lagen äger enligt dess 1 § tillämpning å sådan kapital- eller livränteförsäkring för dödsfall samt invaliditetsförsäkring, som inländskt försäkringsbolag eller utländsk försäkringsanstalt med verksamhet i Sverige meddelat å svensk medborgare eller å utlänning med hemvist här i riket. Beträffande invaliditetsförsäkring gäller lagen dock allenast om försäkringen avser premiefrielse för livförsäkring eller meddelats av inländskt bolag, vars rörelse i huvudsak omfattar livränteförsäkring, eller förenats med livränteförsäkring för livsfall under sådant villkor, att invaliditetsförsäkringen upphör, om livförsäkringen upphör. Enligt 2 § avses med krigsdeltagare sådan försäkrad, som lyder under strafflagen för krigsmakten, samt med äldre försäkring sådan liv- eller invaliditetsförsäkring, som meddelats före lagens ikraftträdande eller inom tre månader efter det lagen trätt i kraft, dock ej livförsäkring enligt grunder, som stadfästs av Kungl. Maj:ts den 29 september 1939. Till vinnande av det med lagen avsedda syftet stadgas i 4 §, att om i försäkringsavtal förbehåll träffats, enligt vilket försäkringsgivaren helt eller delvis kan bli fri från ansvarighet på den grund att den försäkrade under krigstillstånd tjänstgjort vid eller eljest åtföljt svenska krigsmakten, eller emedan försäkringsfallet har samband med krigstillstånd, sådant förbehåll ej får åberopas. Det belopp, för vilket förbehållet ej må åberopas (försäkrings krigsskyddade del), får dock ej överstiga återköpsvärdet med mer än 200,000 kronor av risksumman, därvid med risksumma förstås skillnaden

mellan försäkringssumman och återköpsvärdet. Berörda maximum gäller i regel även då fråga är om utbetalning å flera försäkringar i ett eller flera bolag. Kostnaden för den ökade dödligheten och invaliditeten i följd av kriget (överkostnaden) skall enligt 13 § första stycket i princip bäras med hälften vardera av försäkringsgivare och försäkringstagare. De senares andel, vilken utfages i form av krigspremie, skall erläggas av varje försäkringstagare, vare sig han är krigsdeltagare eller ej. Krigspremien är enligt 8 § maximerad till 5 procent av försäkringens risksumma. Försummar försäkringstagare att erlægga krigspremie, må enligt 11 § försäkringsgivarens förpliktelser kunna nedsättas. Den andel, som försäkringsgivaren skall erlægga, utgår enligt 6 § ur såväl tillgängligt som för tio år framåt förutberäknat överskott å försäkringsgivarens rörelse samt dessutom ur vissa i sistnämnda paragraf uppräknade fonder. Härvid må dock endast tillgripas sådana medel, som belöpa på äldre försäkringars krigsskyddade del. Vid krigsdödsfall eller fall av krigsinvaliditet utbetalas enligt 7 § omedelbart återköpsvärdet och halva risksumman, av den senare dock högst 50,000 kronor, vilket maximum i regel gäller även för det fall, att å samma liv föreligga flera försäkringar i ett eller flera bolag. Vad som icke omedelbart utbetalas innehålles av försäkringsgivaren och utbetalas först sedan krigspremiens storlek definitivt bestämts, vilket såsom regel förutsättes skola ske inom två år från krigstillståndets upphörande. Om överkostnaden blir så stor att den icke kan täckas med försäkringstagarnas krigspremier och försäkringsgivarens tillskott, skall jämlikt 13 § tredje stycket nedsättning ske av de belopp, som av den senare innehållits för försäkrad, för vilken försäkringsfallet inträffat under den tid han varit krigsdeltagare eller föranletts av krigshandling under dylik tid. För övriga försäkrade kan nedsättning av försäkringsbeloppen icke komma i fråga.

Det krigsskydd, som lagen sålunda skänker, gäller alltså såväl livförsäkringar som, i princip, invaliditetsförsäkringar. I 3 § har emellertid intagits ett stadgande av innehåll att Konungen beträffande invaliditetsförsäkring, som meddelats av inländskt bolag, och livförsäkring, som meddelats av sådant inländskt bolag, vars rörelse i huvudsak omfattar livränteförsäkring, skall äga medgiva avvikelser från lagens bestämmelser. Beträffande invaliditetsförsäkring, som meddelats av utländsk anstalt, har försäkringsinspektionen tillerkänts motsvarande behörighet.

Jämlikt 14 § äger Konungen beträffande äldre försäkringar medgiva, att försäkringsfonden må till belopp, motsvarande försäkringsgivarens tillskott eller, innan tillskottet fastställts, vad försäkringsgivaren beräknas skola tillskjuta för inträffade krigsdödsfall och fall av krigsinvaliditet, redovisas jämväl i tillgångar av annan art än i 215 § lagen om försäkringsrörelse sägs.

För tillämpning av lagens bestämmelser skola enligt 17 § grunder upprättas.

I skrivelse den 20 februari 1941, vilken av försäkringsinspektionen med utlåtande den 21 i samma månad överlämnats till Kungl. Maj:t, har nu

Svenska livförsäkringsbolags förening på anförda skäl hemställt om vissa angivna ändringar i och tillägg till lagen.

Föreningen upptager till en början till behandling spörsmål, berörande den förut omnämnda invaliditetsförsäkringen. I detta hänseende föreslår föreningen införande i lagen av en ny paragraf, betecknad 13 a §, av innehåll, att i fråga om sådana försäkringsavtal, enligt vilka kapital- eller livränteförsäkring för dödsfall eller livränteförsäkring för livsfall av samma försäkringsgivare meddelats i förening med invaliditetsförsäkring, Konungen skall äga föreskriva, att försäkringarna skola betraktas som *en* försäkring såväl vid bestämmande av försäkringsgivarens tillskott enligt 6 § som vid nedsättning enligt 11 § och 13 § sista stycket. För det fall att livförsäkringen och invaliditetsförsäkringen meddelats av olika försäkringsgivare, skola enligt den föreslagna nya paragrafens andra stycke försäkringsgivarna äga genom avtal, som av försäkringsinspektionen godkännes, bestämma att vad nyss sagts skall gälla jämväl beträffande denna försäkringskombination.

I detta sammanhang föreslår föreningen ett tillägg till 1 §, innefattande erinran om att i fall, som avses i 13 a §, lagen skall äga tillämpning jämväl å livränteförsäkring för livsfall.

Till motivering av här återgivna förslag anför föreningen i huvudsak följande:

Enligt 6 § skall försäkringsgivarens tillskott begränsas till vad som av vissa överskotts- och fondmedel belöper på äldre försäkringars krigsskyddade del. Denna bestämmelse innebär endast en begränsning av försäkringsgivarens totala tillskott. Härav följer, att, i den mån de ifrågakommande överskotts- och fondmedel, som belöpa på exempelvis invaliditetsförsäkringars krigsskyddade del, icke skulle förslå till täckande av det tillskott för invaliditetsförsäkringar, med vilket försäkringsgivaren enligt 13 § skall bidra, det felande beloppet skall tagas från överskotts- och fondmedel, som belöpa på andra försäkringars krigsskyddade del. Däremot kan enligt nu gällande lag försäkringsgivaren icke taga i anspråk sådana medel i den mån de belöpa på exempelvis livränteförsäkring för livsfall — icke ens för sådana försäkringar, som äro kombinerade med invaliditetsförsäkring.

Beträffande det fall, att en försäkringsgivare meddelat en kombination av livränteförsäkring för livsfall och invaliditetsförsäkring, innebär det nu framlagda förslaget att den övre gränsen för försäkringsgivarens tillskott kan genom föreskrift av Konungen höjas på sådant sätt, att även de i 6 § nämnda överskotts- och fondmedel, som belöpa på livränteförsäkringar för livsfall, vilka äro kombinerade med invaliditetsförsäkring, tagas i anspråk. Uppgår det belopp, som försäkringsgivaren enligt 13 § skall tillskjuta, icke till den i 6 § angivna gränsen, blir den föreslagna ändringen utan betydelse för storleken av bolagets tillskott.

Om *en* försäkringsgivare beviljat livförsäkringen och *en annan* den med denna kombinerade invaliditetsförsäkringen och det exempelvis visar sig, att till följd av begränsningen i 6 § den sistnämnda försäkringsgivaren icke kan bidra med det enligt 13 § bestämda tillskottet, lämnar sista stycket i den föreslagna 13 a § möjlighet att uttaga felande belopp av den förstnämnde, såvida avtal härom träffats.

För att ytterligare förtydliga innebörden av bestämmelsen, att en försäkringskombination av här avsett slag skall betraktas som *en* försäkring, må

här — särskilt med hänsyn till tolkningen av 6 §, andra stycket, första punkten — såsom exempel anföras det fall, att en livränteförsäkring för livsfall är kombinerad med en invaliditetsförsäkring, vilkens risksumma vid tidpunkten för kriget är 300,000 kronor. Antager man att Konungen med stöd av 3 § medgivit sådan regel för bestämning av invaliditetsförsäkrings krigsskyddade del, att 200,000 kronor av risksumman skall vara krigsskyddad, innebär bestämmelsen, att två tredjedelar av hela den kombinerade försäkringen blir krigsskyddad. Att en kombinerad liv- och invaliditetsförsäkring vid nedsättning enligt 11 § kan betraktas som *en* försäkring innebär icke någon nyhet beträffande de fall, då hela kombinationen meddelats av samma försäkringsgivare och den i kombinationen ingående livförsäkringsdelen är en kapital- eller livränteförsäkring för dödsfall. I så fall utgör nämligen gällande lag icke något hinder för försäkringsgivaren att gottgöra sig för obetald krigspremie genom nedsättning av samtliga förpliktelser på grund av försäkringskombinationen. Däremot lämnar lagen ingen möjlighet för försäkringsgivaren att nedsätta sina förpliktelser på grund av en livränteförsäkring för livsfall, kombinerad med invaliditetsförsäkring. Denna möjlighet öppnas nu genom 13 a §, vilket lagrum dock icke utsäger någonting rörande formen för nedsättningen. Då ej särskilda skäl tala för annan ordning torde nedsättningen komma att ske i samma proportion beträffande de olika slagen av förpliktelser på grund av försäkringskombinationen. Motsvarande gäller beträffande nedsättning enligt 13 §.

Man torde kunna utgå från att förslaget möjliggör en anordning som i det stora hela tillgodoser försäkringstagarnas egna önskningsar. Enligt nuvarande lag skulle nämligen livränteförsäkringen för livsfall, vilken är avsedd att medföra utbetalningar i en mer eller mindre avlägsen framtid, lämnas orubbad, medan den omedelbart utgående ersättningen på grund av invaliditetsfallet skulle nedsättas.

Som ovan framhållits, innebär 13 a § första stycket beträffande kapital- eller livränteförsäkring för dödsfall kombinerad med invaliditetsförsäkring icke någon nyhet. Icke förty hava dessa försäkringar nämnts dels för att vinna ökad tydlighet, dels med hänsyn till bestämmelsen i andra stycket.

Enligt det av 1939 års livförsäkringskommitté avgivna förslaget skulle lagen icke äga tillämpning på invaliditetsförsäkring, dock att om försäkringsgivaren i grunderna betagit sig rätten att åberopa förbehåll, enligt vilket premiebefrielse ej skall gälla vid invaliditet som föranletts av krigshandling, den särskilda kostnad, som därigenom kunde uppstå, liksom krigsdödsfallskostnaden skulle täckas genom bland annat krigspremierna. Kommitténs inställning till invaliditetsförsäkringen var baserad på uppfattningen, att det vore utomordentligt vanskligt att ordna det ekonomiska underlaget för ett tillfredsställande krigsskydd i fråga om enbart invaliditetsförsäkring eller sådan kombinerad försäkring, i vilken invaliditetsrisken har betydande tyngd.

Vid kritiken av lagförslaget framhöllos emellertid de sociala skälen för att, trots de ekonomiska betänkligheterna, även invaliditetsförsäkring i största möjliga omfattning bleve krigsskyddad. Denna synpunkt beaktades också vid lagstiftningen. Principiellt hava de former av invaliditetsförsäkring, på vilka lagen äger tillämpning, likställts med livförsäkring för dödsfall. Men då det knappast var möjligt att vid lagens tillkomst överblicka alla konsekvenser av utvidgningen av lagens tillämpningsområde, infogades i 3 § bestämmelse om att Konungen i fråga om invaliditetsförsäkring ägde medgiva avvikelser från vad som stadgas i de paragrafer (4—14 §§), som röra äldre försäkringar.

Då det efter lagens tillkomst gällt att utarbета grunder för lagens tillämpning hava de betänkligheter, som 1939 års livförsäkringskommitté hyste, i så måtto visat sig grundade, att man näppeligen kunde fota finansieringen av ett tillfredsställande krigsskydd för invaliditetsförsäkringarna på dessa utan stöd av de huvudförsäkringar, med vilka de äro kombinerade. Invaliditetsförsäkringarna medföra nämligen icke tillnärmelsevis samma starka fondbildning som de vanliga formerna av livförsäkring, gällande detta icke mindre premiereserven, som skall utgöra säkerhet för debiterade krigspremier, än de fonderade överskotten, på vilka bolagets bidrag skall fotas.

För att vinna lagens syfte synes det därför nödvändigt att, då det gäller bolagets bidrag till kostnaden för krigsinvaliditet ävensom då det gäller att genom premiereserven skapa säkerhet för krigspremierna, betrakta invaliditetsförsäkringen såsom en integrerande del av huvudförsäkringen. 6 §, som återopas i förslaget, innehåller, såsom ovan angivits, bestämmelser om det högsta bidrag försäkringsgivaren skall vara skyldig tillskjuta, medan den nedsättning av försäkringsgivarens förpliktelser, som i 11 § är medgiven, bereder täckning för utebliven krigspremiebetaltning.

Bestämmelsen i 13 § sista stycket om nedsättning för den händelse de för finansiering av krigsskyddet tillgängliga medlen icke förslå får olika innebörd, om man betraktar invaliditetsförsäkringen för sig eller den kombinerade försäkringen som en enhet. Om en invaliditetsränta kombinerats med en lika stor ålderslivränta är det naturligt, att båda räntorna nedsättas i samma proportion. Är den med ålderslivränta kombinerade invaliditetsräntan större eller gäller kombinationen endast premiebefrielse, torde det åter vara mera tilltalande ur försäkringstagarens synpunkt, att nedsättningen drabbar invaliditetsförsäkringen medan livräntan lämnas ograverad.

Flertalet svenska livförsäkringsbolag utfärda kapital- eller livränteförsäkringar i kombination med invaliditetsförsäkring, för vilken Sjukförsäkringsaktiebolaget Eir ansvarar. Ur försäkringstagarnas synpunkt hava dessa försäkringar samma karaktär som om hela den kombinerade försäkringen utfärdats av samma försäkringsgivare. Det måste därför ligga i försäkringstagarnas intresse, att försäkringskombinationen betraktas såsom en enhet även i detta fall.

Vidare föreslår föreningen — med hänsyn till den ovisshet, som för närvarande kunde råda, huruvida vid fastställande av överkostnaden enligt 13 § utjämning kunde ske beträffande kostnaden för krigsdödsfall och fall av krigsinvaliditet mellan bestånd av äldre och av andra försäkringar — att i lagen uttryckligen måtte medgivas rätt till dylik utjämning. Stadgande här om borde intagas i en ny paragraf, betecknad 14 a §, till vilken borde överflyttas bestämmelsen i 9 § sista stycket, enligt vilken vid fastställande av krigspremie utjämning må ske mellan försäkringsgivare, vilka därom träffat avtal.

Föreningen anför härom följande:

Då det gällt upprättandet av grunder jämlikt 17 §, har det syns synnerligen önskligt och för vissa grupper av försäkringar måhända nödvändigt att få till stånd en utjämning av krigsriskens inom så stora försäkringsbestånd som möjligt, för att icke tillfälligheter eller en ojämn fördelning av försäkringsklientelet på i krigsriskhänseende olikartade grupper skulle kunna föranleda allvarlig rubbning i det ekonomiska underlaget för finansiering av kostnaden för krigsdödsfall och fall av krigsinvaliditet. Denna synpunkt har i lagen redan delvis beaktats i 9 § sista stycket, som möjliggör en ut-

jämning av krigsriskerna mellan olika försäkringsgivare. Men det synes lika viktigt, att utjämningen kan ske mellan bestånd av äldre försäkringar och olika bestånd av yngre försäkringar. Från bolagens sida hade man utgått från, att en sådan anordning i viss utsträckning kunde vidtagas inom de nu gällande lagbestämmelsernas ram. Denna tolkning har emellertid rönt gensaga. Då därför en ändring av lagen redan i tydlighetens intresse kan vara behöflig, har det syntts naturligt och mest ändamålsenligt, att steget togs fullt ut, så att utjämningen kan utsträckas till att omfatta bolagens hela försäkringsbestånd.

Slutligen föreslår föreningen, att såsom 15 a § skall intagas ett stadgande av innehåll, att om enligt grunder, som Konungen fastställt för andra än äldre försäkringar, skyldighet åligger försäkringsgivaren att bidra till täckande av kostnaden för krigsdödsfall och fall av krigsinvaliditet, bestämmelserna i 14 § skola för sådant fall äga motsvarande tillämpning.

Sistberörda förslag motiveras av föreningen sålunda:

I de krigsvillkor och grunder, som antogs år 1939 och som med Kungl. Maj:ts medgivande fortfarande gälla, faller hela kostnaden för dödsfall, som föranletts av krigshandling, på försäkringstagarna. Skall under sådana förhållanden krigsskyddet kunna bli tillfredsställande, måste mycket höga krigspremier kunna uttagas. Det är ur försäkringstagarnas synpunkt önskvärt, att bolagen även för yngre försäkringar i viss omfattning må bli tillfälligt bidrag till kostnaden för krigsdödsfall och fall av krigsinvaliditet i ungefär samma omfattning (principiellt hälften), som i lagen är bestämt beträffande äldre försäkringar. Skall ett sådant önskemål kunna förverkligas, är det emellertid ofrånkomligt, att de lättnader i fråga om försäkringsfondens redovisning och i fråga om rätten att uppföra förutberäknat överskott såsom tillgång, vilka för äldre försäkringar beretts bolagen genom bestämmelserna i 14 §, utsträckas att gälla även senare meddelade försäkringar.

Försäkringsinspektionen har i sitt förenämnda utlåtande framhållit, att föreningens ifrågavarande förslag tillkommit under samverkan med inspektionen och icke föranledde någon erinran från ämbetsverkets sida.

Av vad i ärendet förekommit framgår, att det vid utarbetandet av grunder enligt 17 § ifrågavarande lag samt vid fastställande av krigsvillkor m. m. för nya försäkringar visat sig, att lagstiftningen, sådan den utformats, icke i alla avseenden möjliggör den lösning av föreliggande spörsmål, som ur olika synpunkter torde vara mest ändamålsenlig. Vissa ändringar i och tilllägg till lagen synas på grund härav, i enlighet med vad Svenska livförsäkringsbolags förening framhållit, böra tagas under övervägande.

Redan vid lagens tillkomst förutsågs, att dess tillämpning på invaliditetsförsäkring skulle, med hänsyn till bland annat denna försäkringsforms ekonomiska underlag, erbjuda svårigheter. Stadgandet i 3 § om rätt för Konungen att beträffande invaliditetsförsäkring, som meddelats av inländskt bolag, och livförsäkring, som meddelats av sådant inländskt bolag, vars rörelse i huvudsak omfattar livränteförsäkring, medgiva vissa avvikelser från lagens bestämmelser tillkom av denna anledning. Emellertid har det befunnits att denna rätt icke är tillräcklig för att, under alla förhållanden, åstadkom-

Departements-
chefen.

ma en tillfredsställande lösning av frågan om försäkringsgivarens tillskott enligt 6 § eller om nedsättning av försäkringsbeloppet enligt 11 § eller 13 § tredje stycket vid invaliditetsförsäkring, som meddelats i förening med livförsäkring. Genom de av föreningen i dess förslag till 13 a § upptagna bestämmelserna torde denna olägenhet avhjälpas. Jag tillstyrker, att ett tillägg till lagen sker i enlighet med vad sålunda föreslagits. I samband därmed torde böra i 1 § intagas en erinran om att lagen kan hava avseende även å livränteförsäkring för livsfall.

Enligt 9 § tredje stycket kan vid fastställande av krigspremie utjämning ske mellan försäkringsgivare, som därom träffat avtal. Huruvida och i vilken utsträckning vid fastställande enligt 13 § av överkostnaden på grund av krigsdödsfall eller krigsinvaliditet utjämning är möjlig mellan olika försäkringsbestånd har däremot varit föremål för tvekan. Det synes lämpligt att, såsom föreningen föreslagit, dylik utjämning må kunna äga rum i full utsträckning. Stadgande härom torde, i överensstämmelse med vad som föreslagits, böra upptagas under en ny paragraf, betecknad 14 a §, till vilken bör överflyttas nyssnämnda bestämmelse i 9 § tredje stycket, som därvid lämpligen bör undergå viss jämkning.

Såsom nämnts skall enligt 13 § överkostnaden vid äldre försäkringar principiellt täckas av försäkringstagaren och försäkringsgivaren med hälften vardera. För att icke krigspremierna för yngre försäkringar skola bliva alltför höga eller risken för nedsättning av försäkringssummorna vid krigsdödsfall eller fall av krigsinvaliditet skall bliva alltför stor, är det önskvärt, att försäkringsgivarna vid dessa försäkringar sättas i tillfälle att bidra till kostnaden för krigsdödsfall och krigsinvaliditet i ungefär samma omfattning som beträffande äldre försäkringar. Förutsättning härför är emellertid, att försäkringsgivarna i fråga om redovisning av försäkringsfond och rätt att såsom tillgång upptaga förutberäknat överskott beredas lätnader, motsvarande dem som på grund av 14 § medgivas för äldre försäkringar. Föreningen har föreslagit vissa bestämmelser i detta syfte under en ny paragraf i lagen, betecknad 15 a §. Jag förordar, att jämväl detta förslag bifalles.

Föredraganden hemställer, att lagrådets utlåtande över ett i enlighet med vad sålunda anförts utarbetat förslag till *lag angående ändringar i lagen den 4 oktober 1940 (nr 851) med vissa bestämmelser om livförsäkring m. m. vid krig*, av den lydelse bilaga¹ vid detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:
Sven Forssberg.

¹ Denna bilaga, vilken är likalydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här utslutits.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 11 mars 1941.

Närvarande:

justitieråden FORSSMAN,
BELLINDER,
regeringsrådet LUNDEVALL,
justitierådet STERZEL.

Enligt lagrådet den 8 mars 1941 tillhandakommet utdrag av protokoll över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 28 februari 1941, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag angående ändringar i lagen den 4 oktober 1940 (nr 851) med vissa bestämmelser om livförsäkring m. m. vid krig.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av byråchefen H. A. Prawitz.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:
G. Lindencrona.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 mars 1941.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Eriksson, anmäler efter gemensam beredning med chefen för justitiedepartementet lagrådets den 11 mars 1941 avgivna utlåtande över det den 28 februari 1941 till lagrådet remitterade förslaget till lag angående ändringar i lagen den 4 oktober 1940 (nr 851) med vissa bestämmelser om livförsäkring m. m. vid krig samt hemställer, att förslaget, som av lagrådet lämnats utan erinran, måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Sven Forsberg.